

RACJONALNOŚĆ PLANOWANIA W PRAWIE ADMINISTRACYJNYM

Katarzyna Właźlak

MONOGRAFIE LEX

LEX

a Wolters Kluwer business

RACJONALNOŚĆ PLANOWANIA W PRAWIE ADMINISTRACYJNYM

Katarzyna Właźlak

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2015

Stan prawny na 1 sierpnia 2015 r.

Recenzent

Prof. nadzw. UŁ dr hab. Ewa Olejniczak-Szałowska

Wydawca

Izabella Matecka

Redaktor prowadzący

Agnieszka Dymkowska

Opracowanie redakcyjne

Joanna Ośka

Łamanie

Wolters Kluwer

Układ typograficzny

Marta Baranowska

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2015

ISBN 978-83-264-9213-6

ISSN 1897-4392

Wydane przez:

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przykopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów / 7

Wstęp / 13

Rozdział I

Zagadnienia wprowadzające / 17

1. Ustalenia terminologiczne / 17
  - 1.1. Planowanie w prawie administracyjnym / 17
  - 1.2. Plany (akty planowania) w prawie administracyjnym / 25
2. Determinanty racjonalnego planowania / 36

Rozdział II

Ewolucja racjonalności planowania w prawie administracyjnym / 44

1. Historyczne uwarunkowania planowania / 44
2. Planowanie a przemiany ustrojowe w Polsce / 57
3. Planowanie a europeizacja prawa administracyjnego / 63

Rozdział III

Charakter prawny planowania / 70

1. Akty planowania w systemie źródeł prawa administracyjnego / 70
2. Charakter prawny wybranych aktów planowania / 76
  - 2.1. Plany jako akty prawa powszechnie obowiązującego / 76
  - 2.2. Pozostałe formy aktów planowania / 92
3. Wnioski / 114

Rozdział IV

Cechy jurystyczne i rodzaje planowania / 119

1. Podmioty planujące / 119
2. Obowiązek planowania / 136
3. Terminy planowania / 148
4. Przedmiot planowania / 158
5. Rodzaje planowania. Próba klasyfikacji / 166

Rozdział V

Racjonalność planowania w wybranych obszarach prawa administracyjnego / 170

1. Planowanie gospodarowania przestrzenią / 170
2. Planowanie w ochronie środowiska / 180
3. Planowanie rozwoju społeczno-gospodarczego / 196
4. Planowanie w sferze społecznej / 208

Rozdział VI

Refleksje końcowe i konkluzje / 219

1. Ocena racjonalności planowania w prawie administracyjnym / 219
2. Propozycje zmian prawa / 224

Wykaz literatury / 233

Wykaz aktów prawnych / 255

Wykaz orzecznictwa / 263

Wykaz skrótów

Akty prawne

**dyrektywa
2001/42/WE**

dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, s. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 6, s. 157)

**dyrektywa
2003/35/WE**

dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003, s. 17; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 7, s. 466)

Konstytucja RP

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

u.dz.p.w.

ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.)

- u.f.p.** ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
- u.l.** ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1153 z późn. zm.)
- u.o.** ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.)
- u.o.p.** ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.)
- u.o.p.l.** ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 150)
- u.o.z.** ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 856 z późn. zm.)
- u.p.n.** ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.)
- u.p.o.ś.** ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.)
- u.p.p.s.a.** ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.)
- u.p.s.** ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.)
- u.p.t.z.** ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13 z późn. zm.)

- u.p.w.** ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 469)
- u.p.z.** ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.)
- u.p.z.p.** ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zm.)
- u.s.g.** ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.)
- u.s.p.** ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.)
- u.s.w.** ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.)
- u.ś.o.z.** ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 581)
- u.w.t.** ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.)
- u.z.k.** ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1166)
- u.z.p.p.r.** ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1649 z późn. zm.)
- u.z.r.p.** ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. poz. 1146 z późn. zm.)

Czasopisma, publikatory

ATDP	Administracja. Teoria – Dydaktyka – Praktyka
BSP	Białostockie Studia Prawnicze
CBOSA	Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
DV	Deutsches Verwaltungsblatt
Dz. U.	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy
Dz. Urz. UE	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
GA	Gubernaculum et Administratio
GSP	Gdańskie Studia Prawnicze
KPP	Kwartalnik Prawa Publicznego
MP	Monitor Podatkowy
NZS	Nowe Zeszyty Samorządowe
ONSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OwSS	Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
ÖV	Die Öffentliche Verwaltung
PiP	Państwo i Prawo
PL	Przegląd Legislacyjny
PND	Przegląd Naukowy Disputatio
PP	Przyroda Polska
PPiA	Przegląd Prawa i Administracji
PPP	Przegląd Prawa Publicznego
PPR	Przegląd Prawa Rolnego
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SI	Studia Iuridica

SP	Studia Prawnicze
SP-E	Studia Prawno-Ekonomiczne
SRiL	Studia Regionalne i Lokalne
ST	Samorząd Terytorialny
VA	Verwaltungs Archiv
ZNSA	Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Inne

LEX	System Informacji Prawnej LEX
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
SN	Sąd Najwyższy
TK	Trybunał Konstytucyjny
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny

Wstęp

Prezentowana praca poświęcona jest administracyjnoprawnym zagadnieniom planowania, rozważanym w kontekście racjonalności. Planowanie zostało przedstawione jako forma prawna, zarazem wpływająca na racjonalną działalność administracji publicznej. Celem prawnie regulowanego planowania jest dostarczenie podstaw do racjonalnego działania podmiotów planujących i innych, zwłaszcza wykonawców planów, które to planowanie w określony sposób będzie także rzutowało na sytuację podmiotów administrowanych. Współczesne praktyczne problemy planowania stwarzają płaszczyznę konfrontacji prawa administracyjnego z poglądami doktryny, orzecznictwa oraz z różnorodnymi zewnętrznymi uwarunkowaniami z jednej strony i potrzebami społecznymi z drugiej. Waga tych problemów, ich aktualność oraz wpływ na funkcjonowanie administracji i sytuację jednostki inspirują nie tylko do oceny prawnej regulacji, ale także do prób konstruowania rozwiązań jurydycznych na rzecz poszukiwań racjonalnego modelu planowania.

Dużo uwagi poświęca się zagadnieniom planowania w obcych systemach prawnych i w literaturze różnych państw. Z tego względu uzasadnione wydają się także próby konfrontacji odpowiednio polskich konstrukcji prawnych i poglądów doktryny z rozwiązaniami jurydycznymi i stanowiskami wyrażanymi w literaturze obcej. Jeden reprezentatywny system prawa administracyjnego w zakresie planowania byłby jednak niezmiernie trudny do wskazania, nie zawsze zresztą różne obce rozwiązania nadają się do prostego przeniesienia na grunt polskiego porządku prawa. Badania komparatystyczne można natomiast – jak sądzę – prowadzić na przykładach rozmaitych problemów planowania, pojedynczych planów i konkretnych obszarów prawa administracyjnego, stwarzających podstawę do weryfikacji rodzimych ustaleń. Z tego punktu widzenia są analizowane i poddawane ocenom, w kontekście

ewentualnego zaadaptowania, różne modele planowania, nie tylko europejskie.

Materia jest niewątpliwie rozległa, zawiała i skomplikowana. Istotna trudność pojawia się już wobec ramowego i w dużej mierze elastycznego oraz niestabilnego charakteru unormowań, rozproszonego modelu planowania w całym niemal systemie źródeł prawa administracyjnego, a nadto wymieszania, wzajemnego powiązania i uwikłania form samych planów w realizowanie różnorodnych zadań publicznych. O ile normy prawa pozytywnego pozostają podstawą planowania, o tyle ogólny w większości charakter tych norm daje organom administracji publicznej możliwość swobodnego planowania. Racjonalność nabiera przy tym szczególnego znaczenia, może być bowiem rozpatrywana zarówno w odniesieniu do przyjętych rozwiązań ustawowych, jak i dokonywanych na ich podstawie procedur planowania.

Ze względu na nieostre i niejednolicie rozumiane pojęcia „racjonalność” i „planowanie”, zagadnienie racjonalności planowania jest wieloaspektowe i może być badane w różnych kontekstach. Przyjęty przedmiot rozważań pozwala jednak przyjąć ogólne założenie, że racjonalność planowania (normy planowej) jest uzależniona od tego, jak został ukształtowany prawny model planowania, w jaki sposób prawo (norma ustawowa) wyznacza ramy i zasady tego planowania.

Planowanie w aspekcie tu proponowanym nie było poddawane badaniom. W odniesieniu do funkcji planowania, która odrodziła się w warunkach demokratycznego państwa prawnego nie podejmowano dotąd prób łącznego, systemowego ujmowania tych zagadnień. W polskiej doktrynie prowadzi się wprawdzie nieraz bardzo interesujące rozważania dotyczące planowania i planów, rozpatrując wiele problemów w różnych kontekstach, jednak można by postawić tezę, że w zasadzie nie nadażano za odrodzoną prawną koncepcją planowania, po 1990 r. jeszcze stabilną i niezbyt pojemną, ale powoli nabierającą większego znaczenia, zwłaszcza po akcesji do Unii Europejskiej bardzo dynamiczną i wreszcie – stopniowo prowadzącą do objęcia niemalże wszystkich obszarów prawa administracyjnego. Samo już uporządkowanie wydaje się w tym zakresie potrzebne, chociaż wprowadzenie jakiegось udanego porządku jest poważnie utrudnione zarówno z uwagi na różnorodną, specyficzną terminologię, niejednolite cechy jurydyczne, jak i rozległy zakres unormowań. Co więcej, prawodawca wcale nie ustaje w wykazywaniu tendencji do zwiększania roli planowania w działalności administracji, co, moim zdaniem, także w przyszłości

powinno skłaniać do pogłębionych badań i ocen racjonalności tego planowania, względnie wskazania pożądanych kierunków zmian legislacyjnych.

Już obecnie jednak potrzebne okazują się badania idące w kierunku ustalenia, czy prawodawca uczynił zadość racjonalności w normach wyznaczających ramy, zasady i procedury planowania dla podmiotów administrujących. Udzielenie odpowiedzi na tak postawione pytanie stanowi zasadniczy cel pracy.

Prawnie regulowane planowanie powinno zapewniać lepsze rozpoznanie potrzeb, sprawniejsze wykonywanie zadań publicznych, a także zmniejszać ryzyko nieprzewidywalności w działalności organów administracji publicznej oraz chronić jednostkę przed nadużyciem władztwa planistycznego. Racjonalność planowania wymaga dokonania odpowiedniego wyboru formy, w jakiej to planowanie ma być podejmowane, wprowadzenia właściwych procedur planowania, wskazania podmiotów, które powinny kreować i wykonywać poszczególne plany, oraz ustalenia optymalnego podziału kompetencji między nimi, z uwzględnieniem zasad ustrojowych, w tym decentralizacji i subsydiarności, wreszcie – zapewnienia ochrony interesów prawnych, współmiernej do charakteru praw ujmowanych w planach. Na tle tych problemów badawczych wylaniać się powinno pytanie o istnienie jednolitego modelu planowania i o to, czy jest to model spójny, a także w jakim stopniu zintegrowany. Równie ważne pozostaje, czy i na ile prawodawca, wprowadzając kolejne formy planów, z jednej strony gwarantuje danemu podmiotowi możliwość zrealizowania określonych celów i zadań planistycznych, a z drugiej – wiąże obligatoryjność planowania z instrumentami przeciwdziałania ewentualnej beczynności planistycznej.

Przyjęte metody badawcze, jak również proponowana konstrukcja pracy mają w założeniu te problemy ujawnić. Zasadnicze rozważania poprzedzają ustalenia terminologiczne, przy założeniu, że planowanie, plan, a także racjonalność nie należą do typowych kategorii prawnych, co w dużej mierze będzie implikować interdyscyplinarny charakter badań. Dalej podjęta została kwestia ewolucji racjonalności planowania w prawie administracyjnym, z uwzględnieniem historycznych uwarunkowań, które były odmienne w poszczególnych państwach i w różny sposób wpłynęły na współczesne modele planowania, a także poprzednich polskich koncepcji planowania i procesu europeizacji prawa administracyjnego. Niejednolity charakter planowania oraz specyficzne cechy jurydyczne planów są przedmiotem kolejnych rozdziałów. Istotne

problemy z tym związane zostały przedstawione na przykładach różnorodnych aktów planowania i obszarów prawa, chociaż – z uwagi na obszerny i zmieniający się zakres regulacji – zarówno te problemy, jak i same akty nie mogłyby stanowić katalogu w pełni wyczerpującego. Nie była też jednak celem szczegółowa analiza wszelkich przepisów dotyczących planowania, ale ukazanie wynikających z nich aktualnych, prawnie i praktycznie doniosłych problemów, zarazem pozostających do rozwiązania i ujawniających potrzebę kontynuowania debaty naukowej.

Rozdział I

Zagadnienia wprowadzające

1. Ustalenia terminologiczne

1.1. Planowanie w prawie administracyjnym

Planowanie, jakkolwiek regulowane prawnie, nie było w zasadzie utożsamiane z kategorią o prawnym charakterze. W plany ujmowano przede wszystkim zjawiska ekonomiczne¹. Nawet obecnie planowanie jest traktowane jako swoisty przejaw światowej tendencji, charakterystycznej dla współczesnej administracji publicznej, aby wszelkie procesy zarządzania sprawami publicznymi oparte zostały na osiągnięciach nauk ekonomicznych w zakresie zarządzania strategicznego². Planowanie jest już jednak wprost zaliczane do aksjomatów prawa administracyjnego³, w którym trudno dziś o dziedzinę życia społecznego bez instytucji planowania. Niektórzy autorzy wyodrębniają nawet zasadę planowania jako podstawową zasadę prawa administracyjnego, wpływającą bezpośrednio zarówno na prawo stanowione przez administrację, jak i na procesy stosowania prawa⁴. Zasadę planowania można w istocie uznać za zasadę prawną, funkcjonującą na gruncie ustawy. Nieustannie są także podejmowane próby prawnego definiowania planowania,

---

¹ P.J. Suwaj, *Instrumenty administrowania, formy działania administracji i polityka publiczna* (w:) *Nauka administracji*, red. B. Kudrycka, B. Guy Peters, P.J. Suwaj, Warszawa 2009, s. 310.

² D.R. Kijowski, *Programy, plany i strategie jako podstawa działań organów administracji publicznej* (w:) *Wpływ przemian cywilizacyjnych na prawo administracyjne i administrację publiczną*, red. J. Zimmermann, P.J. Suwaj, Warszawa 2013, s. 264.

³ J. Zimmermann, *Aksjomaty prawa administracyjnego*, Warszawa 2013, s. 180.

⁴ P.A. Tusiński, *Zasady prawa administracyjnego* (w:) *Prawo administracyjne. Część ogólna*, red. L. Bielecki, P. Ruczkowski, Warszawa 2011, s. 234.

choć nie wykształciły się jeszcze kompleksowe ujęcia w tym zakresie. Wydaje się, że zmieniony i ciągle zmienny charakter planowania dalej będzie skłaniać do uwzględniania nowych problemów badawczych, które mogą prowadzić nawet do przewartościowania pojęć i koncepcji prawnych. Nie jest jednak łatwo przyjąć jednolitą prawną definicję planowania. Trudności w jej ustaleniu wynikają z ogromnej różnorodności form planów, ich odmiennego charakteru oraz występowania wielu niejednorodnych cech prawnych. Wszelkie pojęcia nie są przez to w pełni zadawalające, a w swej istocie bardzo ogólne.

Podobnych trudności nie wykazują natomiast doktrynalne konstrukcje planowania budowane w ekonomii i w zarządzaniu, w teorii organizacji, w nauce administracji, w socjologii i filozofii, w naukach politycznych, a także w statystyce i matematyce. Rzetelne poznanie planowania jako zjawiska prawnego niewątpliwie wymaga kooperacji interdyscyplinarnej i kompleksowego podejścia badawczego. W kontekście nieraz wyrażanych obaw o zagrożenie tożsamości nauki prawa administracyjnego przez zastępowanie jej ekonomizacją prawa⁵ czy naukami o organizacji i zarządzaniu⁶ nasuwać się jednak powinno pytanie, na ile odpowiednie poszukiwania mogą być wsparte osiągnięciami innych niż prawo dyscyplin. Zgadzam się z B. Jastrzębskim, kiedy podkreśla, że jakkolwiek w nauce prawa administracyjnego badania wielodyscyplinarne powinny być punktem wyjścia, jednak konieczne jest określenie granic tak pomyślanych badań oraz głównego ich kierunku⁷. W odniesieniu do problematyki planowania, do tego połączonej z racjonalnością, niezwykle trudno będzie tę granicę ustalić. Autor stawia jednak interesującą tezę, że im bardziej rozwiną się badania interdyscyplinarne, tym bardziej nauka prawa administracyjnego powinna się koncentrować – w oparciu o wyniki innych nauk – na badaniach nad normami i instytucjami prawnymi⁸.

---

⁵ E. Schmidt-Aßmann, *Ogólne prawo administracyjne jako idea porządku. Założenia i zadania tworzenia systemu prawnoadministracyjnego*, Warszawa 2011, s. 33.

⁶ I. Lipowicz, *Dylematy zmiany siatki pojęciowej w nauce prawa administracyjnego* (w:) *Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd Katedr Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego, Zakopane 24-27 września 2006 r.*, red. J. Zimmermann, Warszawa 2007, s. 24.

⁷ B. Jastrzębski, *O niektórych zagadnieniach metod badawczych w nauce prawa administracyjnego* (w:) *Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd Katedr...*, red. J. Zimmermann, s. 717.

⁸ B. Jastrzębski, *O niektórych zagadnieniach...*, s. 717–718.

Dotychczas uniwersalna definicja planowania ustępowała na rzecz pojęcia ewoluującego od planowania przestrzennego i urbanistycznego poprzez planowanie budżetowe i szerzej – finansowe, planowanie w gospodarce centralnie sterowanej i planowanie w gospodarce rynkowej, wreszcie – zmierzającego w kierunku bardziej już zintegrowanego podejścia do planowania skoncentrowanego na stymulowaniu rozwoju państwa czy określonej części jego terytorium. Dalej jednak trudne jest objęcie jedną, wspólną koncepcją wielu rodzajów planowania z różnych obszarów prawa administracyjnego. Z tego punktu widzenia godna rozważenia jest propozycja formułowania jedynie cząstkowych definicji planowania, odnoszących się do pewnego konkretnego jego rodzaju, np. gospodarczego⁹. W ślad za tą propozycją można podejmować próby konstruowania odrębnych definicji chociażby w odniesieniu do planowania przestrzennego, planowania rozwoju społecznego czy społeczno-gospodarczego, planowania w ochronie środowiska, w sferze bezpieczeństwa i porządku publicznego, planowania cywilnego (w zakresie zarządzania kryzysowego) itd.

Jedno z ogólniejszych, syntetycznych pojęć planowania sprowadza się do jego określenia jako świadomego wyobrażenia koncepcji przyszłych zachowań, które towarzyszyło ludzkiej działalności od samego początku istnienia¹⁰. Było ono obecne w każdej działalności zorganizowanej, w tym politycznej i w dyplomacji czy w działaniach wojennych¹¹. Zawsze towarzyszyło również państwu jako najpełniej, najlepiej zorganizowanej wspólnocie ludzkiej. Inny autor rozumie planowanie jako ustalanie przesłanek decyzji dla przyszłych decyzji¹². Według jeszcze innej definicji planowanie polega na analitycznym ujęciu rzeczywistości w prognozie przyszłego rozwoju i wstępnym projekcie porządku normatywnego¹³. W nauce ekonomii planowanie rozumiane jest jako proces analizy wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań funkcjo-

---

⁹ M. Szydło, *Planowanie indykatywne jako funkcja państwa wobec gospodarki (w:) Funkcje współczesnej administracji gospodarczej. Księga dedykowana Profesor Teresie Rabskiej*, red. B. Popowska, Poznań 2006, s. 146.

¹⁰ T. Würtenberger, *Staatsrechtliche Probleme politischer Planung*, Berlin 1979, s. 19.

¹¹ H. Izdebski, M. Kulesza, *Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne*, Warszawa 2004, s. 122.

¹² N. Luhmann, *Politische Planung. Aufsätze zur Soziologie von Politik und Verwaltung*, Opladen 1975, s. 66–67.

¹³ E. Schmidt-Aßmann, *Das allgemeine Verwaltungsrecht als Ordnungsideo*, Springer 2004, s. 332.

Katarzyna Właźlak – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; autorka około 70 publikacji naukowych (w tym monografii: *Rozwój regionalny jako zadanie administracji publicznej*, Warszawa 2010; *Regiony w prawie i praktyce. Polska – Ukraina*, red. nauk. K. Skotnicki, K. Właźlak, Łódź 2015; *Sprawiedliwość i zaufanie do władz publicznych w prawie administracyjnym*, red. nauk. M. Stahl, M. Kasiński, K. Właźlak, Warszawa 2015), artykułów, referatów, głoś, recenzji, sprawozdań, wspomnień, współautorka komentarzy, encyklopedii, podręcznika. Ekspert: LEX dla Samorządu Terytorialnego, OPI – Państwowy Instytut Badawczy, Centrum Badań i Innowacji Pro-Akademia. Za działalność naukową uhonorowana nagrodami: Prezydenta RP, redakcji „Samorządu Terytorialnego”, JM Rektora UŁ.

■ Książka stanowi prekursorskie rozwiązanie zagadnienia naukowego, dotąd wybiórczo podejmowanego w doktrynie. Autorka odnosi się w niej do problematyki współczesnych uwarunkowań prawnych planowania w szerszym kontekście racjonalności. W opracowaniu sformułowane są konkretne oceny racjonalności planowania w różnych obszarach prawa administracyjnego, jak również pożądane kierunki zmian legislacyjnych.

■ Monografia może stać się źródłem inspiracji do dyskusji na temat systemowego ujmowania problemu planowania w prawie administracyjnym (szczególnie dla pracowników naukowych), a także cennym źródłem wiedzy (szczególnie dla studentów). Powinna przyczynić się do zwiększenia racjonalności planowania, zwłaszcza w zakresie sprawności i efektywności administracji w kontekście realizacji nałożonych na nią zadań publicznych. Pracownikom administracji pomoże w rozwiązywaniu wielu problemów praktycznych, przede wszystkim tych, które pojawiają się przy konstruowaniu i realizacji różnego rodzaju aktów planowania.

„Wątek planowania od lat jest obecny w literaturze prawno-administracyjnej, a opracowanie w sposób oryginalny i twórczy wpisuje się w dotychczasowe piśmiennictwo w tej dziedzinie. Materia racjonalności planowania rozważana w płaszczyźnie prawa administracyjnego nie była do tej pory przedmiotem kompleksowego ujęcia [...]. Uważam książkę za dzieło ambitne, wartościowe, stanowiące udaną próbę porządkującego i systemowego ujęcia problematyki planowania w prawie administracyjnym”.

Prof. nadzw. UŁ dr hab. Ewa Olejniczak-Szałowska

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-264-9213-6

9 788326 492136

Cena 99 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

